

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Fra Stabburstrappen

s 2

Hva skjer / Veinavn

s 3

30 år og ny årbok

s 4

Økernvandring

s 6

Minner fra krigens dager

s 8

Grorudveien 3 og 5

s 10

Ny årbok

s 11

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Returadresse:

Groruddalen Historielag
Postboks 37 Grorud
0905 OSLO

Besøksadresse:

Stabburet Nordtvet gård
Gårdsveien 1-3

Kontortid:

Kontoret er åpent første
onsdag hver måned.
kl. 12.00 - 14.00
Telefon: 22 16 48 85
E-post: post@grohi.no
Hj.side: www.grohi.no
Org.nr 989 556 924

AkersDølen's redaksjon:

Kristian Skaane
Sigrun Opheim
Arvid A. Larsen

Styret:

Leder og ansv.red.:
Bjørn H. Syversen

Nestleder: Jan Arne Tangerud

Kasserer: Arvid A. Larsen

Sekretær: Karin Henden

Styremedlemmer:

Guri E. Bramness
Anne Finhammer
Per Furuseth

Kristian Skaane

Varamedlemmer:

Kjartan Eide
Sigrun Opheim

Design/Trykk:

Gjerholm Design

Fra Stabburstrappen

Det har blitt stille her på stabburstrappen i høst. Etter at en konflikt med kommunen hadde låst seg fullstendig fast, og ridesenteret ikke så noen annen løsning enn å pakke sammen og dra fra Nordtvet, har gården endret karakter. Jeg savner det livet som ble skapt ved at hestene, kattene og hønene var til stede hele tiden. Spesielt stort er savnet etter den døgnville hanen som kunne finne på å gale helt umotivert både titt og ofte. Selv om både treskjærerne, keramikkerne, dagsenteret og historielaget fortsatt ferdes over tunet nå og da, er det en rar tomhet som råder. Vi får håpe at en aktivitet, som innebærer bruk av dyr, kan komme tilbake innen overskuelig framtid. Det fortjener både Nordtvet gård og nærmiljøet rundt den.

Groruddalen Historielag er inne i det siste kvartalet av sitt jubileumsår. 30-årsmarkeringen startet allerede i januar ved at alle alders- og sykehjem i Groruddalen fikk hver sin komplette samling av årbøkene våre. I juni sørget vi for å reise en milestein ved Furuset kirke, langs den historiske Pilegrimsleden. Pilegrimssteinen av Grorudgranitt er ment som en gave fra historielaget til hele befolkningen. På selve 30-årsdagen, 27. oktober, holdt vi et "gjestebud" på Årvoll gård samtidig som Årbok 2011 ble sluppet. Historielagets 24. samling av lokalhistoriske artikler følger det samme mønsteret som tidligere årbøker. Den inneholder stoff fra alle fire bydeler og mange fotografier, som for en stor del publiseres for første gang.

Nå er det bare å håpe at alle løper av gårde for å kjøpe den nye årboka; den er jo en utmerket julegave.

Siste post på vår aktivitetsliste i år er deltakelsen på Lions' julemesse i Grorud Samfunnshus helgen 26. - 27. november. Der skal vi vise bilder, selge bøker og ikke minst snakke med folk.

Ses vi der? I så fall kan vi ønske hverandre god jul ansikt til ansikt. I motsatt fall vil jeg ønske alle en riktig god jul herfra, og dessuten takke for det gamle året!

Nordtvet gård, 29. oktober 2011

Bjørn Henry Syversen

Forsidefoto: Noen av bidragsyterne til årbok 2011.

Fotograf: Kristian Skaane

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Helgen 26 - 27. november	Grorud samfunnshus	Lions Julemesse
Det tas forbehold om endringer i programmet! Velkommen til våre arrangementer! Følg med på nettsiden www.grohi.no		

“Lokalhistorie er spennende!”

Veinavn i Groruddalen

AkersDølen fortsetter med malerne på Ellingsrud.

Ludvig Karstens vei, blind-vei sørvestover fra Henrik Sørensens vei. Oppkalt i 1968 etter maleren Ludvig Peter Karsten født 8. mai 1876 i Christiania.

Karsten er kjent som en av Norges ypperste kolorister. Han var inspirert av Edvard Munch, og maleriet “Tæring” fra 1907 henger i Nasjonalgalleriet og er hovedverket fra Karstens tid i Son.

Det fortelles at Karsten etter unionsoppløsningen fikk i oppdrag å male stortingspresident Carl Berner, og i denne sammenheng fikk han et atelier med divan på Stortinget. Det ble etter hvert sedvane at Christian Krogh og de andre bohemen ble med på nachspiel på Stortinget etter at Grand var stengt for kvelden. Etter en tid ble dette oppdaget, og Ludvig Karsten mistet sitt atelier. Karsten døde 19. oktober 1926 i Paris etter et fall.

Kilder:

Oslo byleksikon
Norsk biografisk leksikon

30 års jubileum og årboklansering

Alle Årbøkene var stilt frem. Alle foto: Kristian Skaane.

Groruddalen Historielags 24. samling av lokalhistoriske artikler, ÅRBOK 2011 ble sluppet torsdag 27. oktober.

I låven på Årvoll gård hadde historielaget invitert ærsmemmer, artikkelforfattere, venner og andre kjente til en liten feiring.

Bjørn H. Syversen åpnet møtet med å ønske alle velkommen og presenterte kveldens program. Han gav raskt ordet til Anne Fikkan som kåserte om sin årbok-artikkel.

Temaet var "Ukjent oppvekst på Risløkka på 1920-tallet". Etter det åpnet man for salg av årets ferske bok. Samtidig med enkel bevertning og sprudlevann gikk salget av årboka strykende.

Tradisjonen tro ble de bidragsyterne som var til stede, presentert og tildelt hvert sitt signerte eksemplar av årboka.

ÅRBOK 2011 vil snart bli å finne i bokhandlene og hos Deichmanske biblioteks filialer i Groruddalen.

Historielaget vil også selge den direkte fra kontoret i stabburet på Nordtvet gård hver 1. onsdag i måneden, mellom klokka 1100 og klokka 1400.

Stoffutvalget er også i år, svært variert og med mange interessante bilder.

Prisen er, som for tidligere årbøker, kr. 120,-.

 Kristian Skaane

Anne Fikkan forteller

Noen av Årbok 2011s bidragsytere

Husk å melde adresseforandring!

Økernvandring i ruskevær

Kjenn-din-by-vandrerne fant seg en relativt tørr plass under "sukkenes bro" i Kabelgata. Til høyre, med ryggen til, står Gry Eliesen fra Byantikvaren. Damen i Blå poncho er Oslo Museums Ida Lützow-Holm. Hun var vert for arrangementet og brakte med seg forsterker, høyttaler og mikrofon. Foto: Anne Fikkan

Fordi økernområdet gjennomgår så store fysiske forandringer, har Groruddalen Historielag hver høst, i flere år på rad, arrangert lokalhistoriske rusleturer i strøket. De har ansett det som viktig at befolkningen på denne måten får anledning til å følge utviklingen på nært hold.

I år var vandringen oppgradert og innlemmet i Oslo Museums tirsdagsserie "Kjenn din by". Guidekorpsset var forsterket med en representant fra Byantikvaren.

Det var skikkelig ruskevær tirsdag 6. september, og ikke gunstig for spaserturer, spesielt ikke for slike med guiding under-

veis. Til tross for regn og vind, møtte 25 interesserte fram på Økern T-banestasjon for å følge guidene, historielagets Anne Fikkan, Gry Eliesen fra Byantikvaren og undertegnede på turen. Guidene hadde på forhånd planlagt flere stoppesteder underveis for å vise tegninger og bilder, men måtte i stedet improvisere og finne de få stedene hvor det var mulig å stå noenlunde skjermet.

Før følget forlot T-baneområdet på Økern ble det gitt orientering om Økernkrysset slik det engang var, om Økernsenteret og høyblokka, som da den sto ferdig i 1970 var landets høyeste kontorbygning. Anne

Fikkan tok også for seg historien om Løren skole og Gry Eliesen orienterte om de planene som foreligger for videre utbygging, før følget tok beina fatt over Østre Aker vei og opp alléen mot stedet hvor Økern gård lå en gang. Under et lite takutspring på Økern aldershjem ble det orientert om dette, som er arkitekt Sverre Fehns verk fra 1960. Aldershjemmet er bygget på Økern gårds grunn og Anne Fikkan fortalte den dramatiske historien om en av gårdens eiere, Ludvig Mariboe og hans hustru Ragne. Det ligger også tre gravhauger fra yngre jernalder på gårdens grunn.

Det neste punktet på programmet var industrihistorie, men først måtte det allerede søkkvåte følget bevege seg over T-banen og under Østre Aker vei til det gamle fabrikkområdet til Standard Telefon og Kabelfabrik A/S.

Den gamle portvaktbygningen ligger der fortsatt, inneklemt og bortkommen mellom digre næringsbygg i stål, glass og betong. Litt oppe i Kabelgata fant man seg et relativt tørt ståsted under "sukkenes bro" som går mellom den gamle administrasjons-

bygningen og telefonfabrikken. Området er i sterk endring. Den nye videregående skolen, som er i ferd med å reise seg, vil nok dominere bildet fullstendig når den står ferdig. På den andre siden av Kabelgata er bildet fortsatt det samme som før, med fabrikkfasadene som er signert av flere av landets fremste arkitekter.

Gruppen ble orientert om forholdene på STK, om intern valuta (såkalte bonger), om kleskoder og klasseskiller. På det meste var 4000 personer ansatt hos STK på Økern.

Administrasjonsbygningen i naturbetong, tegnet av Erling Viksjø, ble tatt i bruk i 1967. Den er ombygd til hotell, men har beholdt sitt eksteriør uendret. Ved Hotell 33s overbygde inngangsparti ble guidingen avsluttet, før de fleste vandret oppover "lavtlønnsalléen", langs Østre Aker vei og over gangbrua "dinosauren" til Risløkka T-banestasjon.

Vel blåst, - og veldig vått!

 Bjørn H. Syversen

GRASROTANDELEN

I 2010 fikk vi inn kr. 4618,-. Blir du med i år?

Ta med denne strekkoden til din nærmeste tippekiosk for å støtte Historielaget

Minner fra krigens dager

414

Navn Jens Jørgensen

Adresse Grønningen 60, Grorud

har idag innlevert 1 radiomottagerapparat,(er) 0 deler
til radioapparat i henhold til forordning om avlevering av radio-
apparater av 9. sept. 1941.

Oslo og Aker politimesterembete.

12 sept. 1941.

Rogstad
etter bemyndigelse

Radio kvittering 2.verdenskrig

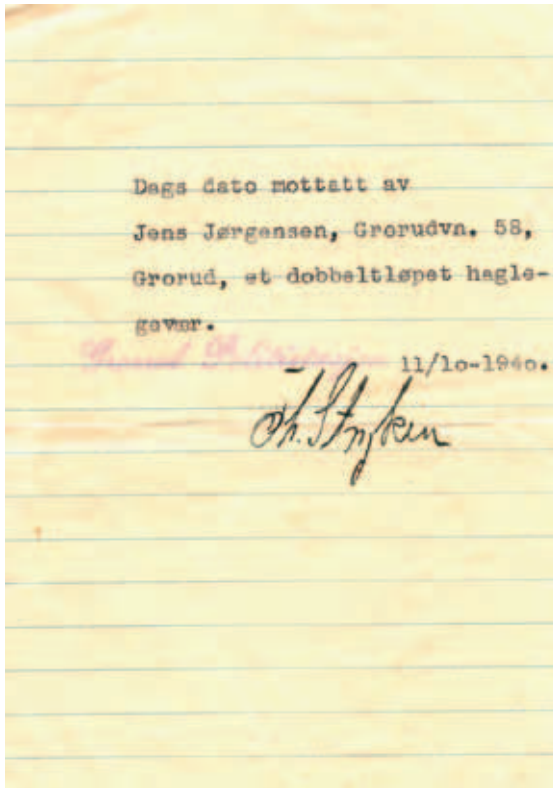
Under rydding i gamle papirer dukker det ofte opp ting som bringer frem gamle minner, både de gode og de litt mindre gode. Ofte blir jeg sittende og mimre istedenfor å komme lenger i ryddeprosessen.

Forleden fant jeg disse to små "kvitteringene" fra krigens dager. Den ene som gjelder innlevering av våpen, har jeg ikke noe forhold til. I en alder av 8 år visste jeg knapt at slikt fantes i vårt hus. Men det er jo klart at fienden ikke kunne tillate at våpen fantes rundt omkring i hjemmene.

Når det gjelder radioen derimot. Alle måtte

levere inn radioene sine. Jeg husker det som det var igår. I vår lille stue sto radioen i et hjørne. Den var stor, sto på gulvet og var veldig lik bildet. Den var altfor stor til å kunne gjemmes bort på et sikkert sted for å kunne brukes i hemmelighet. Den muligheten var heller ikke tilstede i min bevissthet den gangen, men senere i krigsårene forsto jeg jo at mange hadde gjort nettopp dette. Det fordi min far rett som det var ble borte noen timer og kom hjem med ferske nyheter fra en bortgjemt radio på ett for meg ukjent sted.

For meg var savnet av radioen knyttet til

AGA BALTIC

Kvitting for levering av gevær

barnetimen. Jeg kunne ikke lenger høre Truls, Oskar og onkel Einar på lørdags ettermiddag og heller ikke Kallemann og Amandus fra Bergen. Men såvidt jeg husker det, kom jeg fort over det tapet, noe som kanskje er vanskelig å forstå i dag. Nå har vi jo blitt helt avhengige ikke bare av radioen, men også av TVen, mobiltelefonen med alle dens muligheter og mye annen "teknisk" underholdning. Tenk om alt det plutselig ble borte! Jeg fikk litt trøst

når jeg til fødselsdagen fikk en bok som jeg mener å huske het "Truls og Oskar i studio".

Mange fikk radioene de hadde innlevert, tilbake etter krigen, men vår AGA BALTIC så vi aldri noe mere til.

 Guri E. Bramness

Har du husket å betale kontingenten?

Har du bilder fra Grorudveien 3 & 5?

Slik så det ut ved de to kommunegårdene for ett år siden. Alle foto: Bjørn H. Syversen.

De to kommunale leiegårdene, som Aker kommune lot reise i Grorudveien 3 og 5 i 1924, er nå i ferd med å bli satt i skikkelig stand. Etter en lang periode preget av manglende vedlikehold og forfall er Kulturetaten i Oslo kommune i gang med en omfattende revitalisering av de to bygnningene. Grorudveien 3 er ferdig allerede, og snart står nr. 5 for tur.

Det er mange som følger utviklingen med spenning. Ønskene for bruk av husene er mange. I nr. 3 er det allerede avviklet flere møter av ulikt slag. Der i gården er også ett av kjøkkenene satt i stand med utstyr anno 1924; vedkomfyr, utslagsvask, oppvaskbalje og diverse utstyr i kjøkkenskapene som er samlet inn av blant annet Groruddalen Historielag. Det planlegges også en historisk steinhoggerutstilling i huset.

Når også nr. 5 er ferdigstilt vil terrenget

rundt husene bli parkmessig behandlet. Kanskje kan det bli plass for bautaen over dikteren Johan Falkberget? Skal det settes opp flaggstang, har historielaget liggende et gammelt flaggstangfeste av grorudgranitt som vi har tilbudt å donere til formålet.

De to husene kan bli til stor berikelse for miljøet på Grorud.

Kanskje kan kjellerne bli så tørre at de kan anvendes som magasin både for Akers Avis Groruddalen, Groruddalen Historielag og andre?

Mulighetene er mange. Kanskje det også kan etableres en liten lokal kafé i det ene huset, og kan hende er Telenor villig til å sette telefonkiosken Riks, som nylig ble fjernet fra sin plass noen meter lenger ned i Grorudveien, inn i miljøet ved kommunegårdene?

Jørn Linnerud fra bydel Grorud sitter på vedkassa i det nyrestaurerte gamle kjøkkenet i Grorudveien 3.

Det har bodd mange familier i de to husene opp gjennom årene, og vi er helt sikre på at det er fotografert både inne og ute. Vi tror at det i en rekke familiealbum her og der for eksempel finnes motiver fra selskap som barnedåp, konfirmasjon og

andre familiebegivenheter hos dem som bodde i Grorudveien 3 og 5.

Noen av disse fotografiene vil vi gjerne se. Det finnes dessverre alt for få, for ikke å si ingen, bilder fra Grorudveien 3 & 5 som hittil har funnet veien til historielagets bildebase.

Vi har derfor en innstendig oppfordring til dem det gjelder: Hent fram de gamle albumene etter foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre og la Groruddalen Historielag få lov å skanne de bildene du måtte ha! Hjelp oss å skaffe ny dokumentasjon!

Ta kontakt med historielaget!

 MacSieb

Bestill Årboka for 2011

Benytt anledningen til å få en fin julegave til deg selv eller andre.

Kun kr 120,-

Bestillingsskjema på neste side.

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 OSLO

Bestillingsskjema - bøker/medlemskap

Vi utgir ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt.

Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene i posten.

Eller du kan bestille bøkene på vår nettside www.grohi.no.

Pris per bok kr. 120,-. Årbok 1985 og 1987 kr. 100,-.

Porto kommer i tillegg på alle forsendelser fra oss.

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende (kryss av):

☐ Årbok 1985	☐ Årbok 1995	☐ Årbok 2002	☐ Årbok 2009
☐ Årbok 1987	☐ Årbok 1996	☐ Årbok 2003	☐ Årbok 2010
☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1997 (utsolgt)	☐ Årbok 2004	☐ Årbok 2011
☐ Årbok 1991	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 2005	
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1999	☐ Årbok 2006	
☐ Årbok 1993	☐ Årbok 2000	☐ Årbok 2007	
☐ Årbok 1994	☐ Årbok 2001	☐ Årbok 2008	

Jeg ønsker:

- ☐ Å bli medlem - kontingent kun kr 100,- per år
- ☐ Kulturminneguide - "Vandring i bydel Bjerke" kr 50,-
- ☐ "Vandring på Grorud" 2. utgave kr 100,-
- ☐ Groruddalen Kulturminneatlas kr 75,-
- ☐ En tysklandsfange forteller kr 100,-

Medlemsnr. _____ Navn _____

Adresse _____ Postnr. _____

(Sted/dato)

(Underskrift)